

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobkyně: **N. K.**
narozená X, státní příslušnice Ukrajiny
bytem X

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 11. 2019, č. j. MV-152770-4/SO-2019,

takto:

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 26. 11. 2019, č. j. MV-152770-4/SO-2019, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku ve výši 16 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a podání účastníků

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 19. 12. 2019 a postoupenou zdejšímu soudu usnesením Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2020, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

17 A 23/2019-63, se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí ze 26. 11. 2019, č. j. MV-152770-4/SO-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla její odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 3. 9. 2019, č. j. OAM-97-24/PP-2019. Tímto rozhodnutím byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění zákona č. 222/2017 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu, neboť nepředložila náležitosti žádosti uvedené v § 87b odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Současně byla žalobkyni podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovena lhůta k vycestování z území České republiky do 35 dnů od právní moci rozhodnutí ministerstva.

2. Soud přiznal žalobě usnesením ze dne 20. 2. 2020, č. j. 43 A 7/2020-79, odkladný účinek.
3. Žalobkyně namítá, že jí ministerstvo neposkytlo dostatečně dlouhou lhůtu k předložení dokladů prokazujících, že je rodinnou příslušnicí občana Evropské unie (dále jen „EU“), které požadovalo výzvou k odstranění vad žádosti ze dne 21. 1. 2019. Ministerstvo konkrétně požadovalo lékařskou zprávu zachycující zdravotní stav žalobkyně rozhodný pro posouzení, zda je schopna si sama obstarat základní životní potřeby. Lhůta k odstranění vad v délce 5 dnů byla však nepřiměřeně krátká, a proto žalobkyně požádala dne 28. 1. 2019 o její prodloužení o 30 dnů z důvodu, že nebyla v České republice (dále jen „ČR“) registrovaná u lékaře, a potřeby jejího komplexního vyšetření. Ve stanovené lhůtě nebylo objektivně možné obstarat potřebnou dokumentaci. Neposkytnutím delší lhůty a následným zamítnutím žádosti bylo porušeno právo žalobkyně na spravedlivý proces. Podle rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 4. 2011, č. j. 57 A 12/2010-106, lze za přiměřenou považovat lhůtu, ve které je s přihlédnutím ke všem okolnostem reálné procesní úkon náležitě provést. V důsledku neposkytnutí přiměřené lhůty nebylo možné řádně prokázat skutkový stav.
4. Dále žalobkyně namítá, že ministerstvo rozhodlo o žádosti o prodloužení lhůty až dne 13. 3. 2019, tj. po šesti týdnech od jejího podání dne 28. 1. 2019, čímž narušilo její právní jistotu. Tvrzení, že žalobkyni tak byla fakticky poskytnuta dostatečně dlouhá lhůta k obstarání lékařské zprávy, představuje podle žalobkyně šikanózní jednání správního orgánu, neboť nemohla vědět, zda jí lhůta bude prodloužena a o jak dlouhou dobu. Ministerstvo porušilo právo žalobkyně na spravedlivý proces tím, že ji ponechalo v nejistotě, do kdy musí lékařskou zprávu předložit. Jelikož o žádosti nebylo ani po měsíci rozhodnuto, předložila žalobkyně z opatrnosti alespoň zprávu, kterou měla k dispozici, ač neměla požadované náležitosti. Pokud by však dopředu věděla, že má k dispozici delší časový úsek k obstarání lékařské zprávy, mohla by se s dostatečným předstihem objednat k lékaři, který by mohl napsat dostatečně odůvodněnou zprávu. V této souvislosti uvedla žalobkyně, že v obdobných případech je správní praxe taková, že správní orgány žádosti o prodloužení lhůty za účelem předložení lékařské zprávy vyhovují, jelikož je k takovému úkonu potřeba delší časový úsek. Poukázala přitom na skutkové okolnosti obdobného případu jiné cizinky, jíž byly fakticky poskytnuty tři měsíce k předložení lékařské zprávy, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 Afs 50/2009-233. Jelikož ministerstvo postupovalo v obou případech odlišně, jednalo v rozporu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
5. Žalobkyně rovněž namítá, že správní orgány nesprávně posoudily skutečnosti plynoucí z lékařské zprávy předložené ve správním řízení. Poukázala na rozsudek Krajského soudu

v Plzni ze dne 12. 2. 2019, č. j. 57 A 19/2018-53, a uvedla, že pokud ministerstvo usoudilo, že lékařská zpráva nebyla dostatečně odůvodněna, mělo žalobkyni poskytnout delší lhůtu, případně ji vyzvat k jejímu doplnění nebo obstarat znalecký posudek, jak plyne z uvedené rozsudku Krajského soudu v Plzni. Z lékařské zprávy neplyne, že by žalobkyně nepotřebovala péči. Srdeční selhání je natolik závažná choroba, že lze její závažnost posoudit i bez odborné zprávy. Skutečnost, že lékař pouze vyjmenoval choroby, jimiž žalobkyně trpí, aniž by zhodnotil její dlouhodobý stav a posoudil, zda žalobkyně potřebuje péči jiné osoby, nemůže jít k její tíži. Žalobkyně ani nemůže určovat, co má lékař do zprávy zahrnout. Plánovala si obstarat rozsáhlou lékařskou zprávu, jak to ministerstvo vyžadovalo, k čemuž by ale potřebovala výrazně delší lhůtu. Spolu se žalobou předložila lékařskou zprávu MUDr. H. ze dne 23. 10. 2019, která má dokládat potřebu stálého léčení a sledování zdravotního stavu žalobkyně ve spolupráci s rodinou nebo pečovatelem. V této souvislosti poukázala též na nález Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 216/18, č. 48, sv. 93 Sb. ÚS, z něhož má plynout, že rozhodnutí má být nejen zákonné, ale především spravedlivé.

6. Posledním žalobním bodem žalobkyně namítá, že správní orgány nesprávně posoudily přiměřenost dopadu zamítnutí žádosti. Žalovaná nepřezkoumala rozhodnutí ministerstva ohledně přiměřenosti napadeného rozhodnutí, pouze konstatovala, že zásahem do soukromého a rodinného života by mohl být zpravidla dlouhodobý zákaz pobytu. Podle žalobkyně jde o tuto výjimku i v projednávané věci, neboť samotné vycestování představuje nepřiměřený zásah zejména s ohledem na její zdravotní problémy, kvůli nimž potřebuje péči své dcery. Na území Ukrajiny již žalobkyně nikoho nemá, její manžel zemřel již v roce 1997 a první dcera zemřela již v roce 2013. Obě další dcery žijí v zahraničí a vnučky se též ucházejí o pobytové oprávnění v České republice. Tvrzení o tom, že může požádat o jiné pobytové oprávnění, je podle žalobkyně vzhledem k jejímu věku a onemocnění nepřiléhavé, neboť má nárok pouze na pobyt za účelem sloučení s občanem EU (dcerou). Žádného jiného pobytového oprávnění nemůže dosáhnout. Odloučením od rodiny přijde žalobkyně o potřebnou péči, čímž bude zasaženo do jejího soukromého života a její zdraví bude ohroženo. Hluboké pouto, které ji váže k dceři, žalobkyně dokládala již ve správním řízení fotografiemi a letenkami na společné dovolené. Soudu dále předkládá jako důkaz čestné prohlášení dcery zachycující pohnutý osud žalobkyně, z něhož dle jejího názoru plyne i to, že je na dceři závislá finančně a psychicky.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí. K prvnímu žalobnímu bodu uvedla, že ministerstvo i přes stanovení pětidenní lhůty k doložení potřebných podkladů ponechalo žalobkyni více než dva měsíce, než žalobkyni vyrozumělo o jejím neprodloužení. Žalobkyně doložila k odvolání podklady, z nichž ale nevyplývá, z jakých důvodů by měla být na dceři závislá, přičemž lékařská zpráva prokazující závislost nebyla ani s odvoláním doložena. Předložené potvrzení o tom, že byla v ambulantní péči doktora, obsahuje pouze výčet diagnóz, z něhož nelze dovodit, z jakých důvodů má být žalobkyně závislá na péči jiné osoby a jakým způsobem onemocnění ovlivňují její běžný denní život. Ministerstvo přitom žalobkyni řádně poučilo o tom, jaké náležitosti musí lékařská zpráva obsahovat. Tato lékařská zpráva navíc nebyla doložena ani k odvolání. Přiměřeností rozhodnutí se ministerstvo zabývalo na stranách 10 až 11 prvostupňového rozhodnutí a žalovaná na stranách 7 až 8 napadeného rozhodnutí.

Obsah správního spisu

8. Žalobkyně podala u ministerstva dne 2. 1. 2019 žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87b zákona o pobytu cizinců a jako účel pobytu uvedla sloučení s dcerou. Za rodinného příslušníka, k němuž vztahovala žádost, označila dceru M. Ch. (nar. X), která má státní občanství ČR.
9. Ministerstvo přípisem ze dne 21. 1. 2019 vyzvalo žalobkyni, aby odstranilo vadu žádosti, a to tak, že předloží doklad prokazující, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Ve výzvě poměrně obsáhle poučil žalobkyni mj. o tom, že ji tíží břemeno tvrzení a důkazní břemeno, o výkladu pojmu závislost na výživě nebo jiné nutné péči, jakož i tom, jakými prostředky lze prokázat závislost na péči občana EU z důvodu nepříznivého zdravotního stavu (kvalifikovanou lékařskou zprávou, případně výsledkem žadatele či jiné osoby apod.). Pokud jde o lékařskou zprávu, ministerstvo uvedlo, že by měla obsahovat i vyjádření ohledně mobility, schopnosti orientace, stravování, oblékání, hygieny a péče o domácnost. K odstranění vad stanovilo ministerstvo žalobkyni lhůtu 5 dnů od doručení výzvy, k čemuž došlo 24. 1. 2019.
10. Žalobkyně podáním doručeným ministerstvu dne 28. 1. 2019 požádala o prodloužení lhůty k odstranění vad žádosti. Uvedla, že není registrovaná v ČR u žádného lékaře, a proto musí pro lékařskou zprávu na Ukrajinu a poté ji nechat přeložit do českého jazyka.
11. Dne 1. 3. 2019 předložila žalobkyně potvrzení ze dne 7. 2. 2019 vydané Centrem první lékařské hygienické pomoci města Oleksandrija, podle něhož byla žalobkyně v *ambulantní péči* lékaře tohoto ústavu. V potvrzení je uvedena diagnóza: Ischemická srdeční choroba, chronická gastroduodenitida, uzlová struma, chronická autoimunní tyreoiditida, diatéza urolitiázy.
12. Přípisem ze dne 13. 3. 2019 vyrozumělo ministerstvo žalobkyni o neprodloužení lhůty k odstranění vad, a to z důvodu, že žalobkyně doložila mj. lékařskou zprávu, a proto není důvod lhůtu prodlužovat.
13. V podání ze dne 20. 3. 2019 dcera žalobkyně (zastupující ji na základě plné moci) uvedla, že za rozhodné a prokazatelné skutečnosti je třeba považovat vysoký věk žalobkyně, nepříznivý zdravotní stav žalobkyně doložený lékařskou zprávou, psychickou zátěž spojenou s úmrtím starší dcery a nutností starat se o její pozůstalé děti, finanční nejistotu a neschopnost se o sebe a vnučky samostatně postarat, osamělost (nemá jiné žijící příbuzné, manžel zemřel). Dále uvedla, že žalobkyně žila s dcerou, s níž se chce sloučit, ještě na Ukrajině a po jejím odchodu do ČR se starala o jejího šestiměsíčního syna po dobu 3 let, při každém vstupu na území ČR pobývala u dcery na její náklady. Pokud by uvedené skutečnosti nedostačovaly k vyhovění žádosti, navrhla provedení výslechů dcery M. Ch., jejího manžela a tchyně, dvou vnuček žalobkyně (zřejmě dcer zemřelé dcery žalobkyně) a jedné rodinné známé.
14. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 3. 9. 2019 ministerstvo žalobkyninu žádost zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť nepředložila náležitosti žádosti uvedené v § 87b odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Současně byla žalobkyni stanovena lhůta k vycestování z území České republiky do 35 dnů od právní moci rozhodnutí ministerstva.
15. Ministerstvo konstatovalo, že žalobkyně nepředložila náležitosti, které požadovalo, ačkoliv jí k tomu byla stanovena přiměřená lhůta. Žalobkyně uvedla, že se považuje za rodinného příslušníka občana ve smyslu § 15 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Předložené

doklady prokazují, že je žalobkyně předkem občana EU, resp. občanky ČR, avšak nedokládají závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované touto osobou.

16. Ministerstvo konstatovalo, že podle judikatury Soudního dvora EU musel vztah závislosti vzniknout již v zemi původu. Přestože takový požadavek z § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nevyplývá, nemělo by se podle ministerstva jednat o situaci, kdy se cizinec stane fakticky závislým na výživě poskytované občanem EU pouze v důsledku toho, že se ze své země původu přesunul do EU. Nemělo by se tedy jednat o situaci, kdy si cizinec svou závislost na výživě dobrovolně zvolí.
17. Pojem nutná péče je podle ministerstva třeba vyložit tak, že se cizinec bez pomoci třetí osoby neobejde, tedy není schopen se sám o sebe postarat a uspokojit své základní životní potřeby. Okruh základních potřeb je poměrně úzký a obecně známý, proto není třeba jej nijak vymezovat. Ne každý zhoršený zdravotní stav si ale vyžaduje péči třetí osoby. Mělo by jít o stav dlouhodobý, aby bylo odůvodněno vydání dopředu časově neomezeného pobytového oprávnění. Závislost by měla být na základě doložených podkladů jednoznačná, odůvodněná a trvalého charakteru.
18. Podle ministerstva předložená lékařská zpráva neuvádí, jak dlouho se žalobkyně s onemocněními léčí, jak ji onemocnění omezuje či zatěžuje v běžném životě. Ze zprávy nevyplývá, zda je žadatelka závislá na druhé osobě nebo zda ji zdravotní stav omezuje natolik, aby nebyla schopná se o sebe bez pomoci druhé osoby postarat. Dle ministerstva není zdravotní stav popsán ve zprávě natolik vážný, aby se nedokázala postarat sama o sebe. Žalobkyně přitom byla podrobně poučena o tom, jakým způsobem lze závislost na jiné nutné péči nebo výživě prokázat, avšak doložila jen lékařskou zprávu, z níž její závislost nevyplývá. Z předloženého potvrzení o vedení bankovního účtu rovněž vyplývá, že žalobkyně disponuje nemalým finančním obnosem přesahujícím 400 000 Kč, a v jejím případě proto nejde ani o finanční závislost.
19. Pokud jde o vyjádření dcery žalobkyně, ministerstvo uvedlo, že závislost musí vycházet z objektivních důvodů nezávislých na vůli cizince. Nemůže jít o situaci, kdy se stane závislou z důvodu přicestování do ČR. Žalobkyně ani její dcera neuvedly, že by ji dcera finančně či jiným způsobem podporovala již před příchodem na území ČR nebo že by na ní byla žalobkyně finančně závislá. Ačkoliv náklady na živobytí při pobytech žalobkyně v ČR hradí její dcera, jde o uspořádání zcela dobrovolné. Co se týče tvrzení dcery žalobkyně o jejím zdravotním stavu, ministerstvo uvedlo, že předložená lékařská zpráva neprokazuje, že by šlo o stav natolik vážný, že by se o sebe nedokázala postarat a byla odkázána na péči druhé osoby. Závislost na péči občana EU by měla být jednoznačně odůvodněná a trvalého charakteru. Ohledně rodinné situace ministerstvo uvedlo, že první dcera žalobkyně zemřela již v roce 2013 a manžel v roce 1997. Žalobkyně do podání žádosti pobývala na Ukrajině. Životní situace žalobkyně s ohledem na obě úmrtí a péči o dvě vnučky není příznivá, předložené doklady však nedokazují, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců i přes rodinné pouto s dcerou. Ohledně navrhovaných výsledků ministerstvo uvedlo, že zhoršený zdravotní stav nebo míru závislosti nelze prokázat výsledkem žadatelky ani její dcery, ale k těmto otázkám se musí vyjádřit odborný lékař. Navíc ani podrobnější informace poskytnuté během výsledku nemusejí odpovídat skutečnosti a ministerstvo nemá možnost si jejich pravdivost ověřit. Výsledkem by mohlo být prokázáno poskytování péče občanem EU, nikoliv však samotný stav závislosti. Ministerstvo proto návrhu na provedení výsledku nevyhovělo. Ministerstvo tak uzavřelo, že žalobkyně neprokázala, že je osobou uvedenou

v § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a nepředložila k žádosti doklad prokazující, že je rodinným příslušníkem občana EU, který je dle § 87b odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců náležitostí žádosti.

20. K dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně ministerstvo konstatovalo, že není povinno jej zkoumat, neboť mu to zákon neukládá. „Nad rámec“ však k této otázce uvedlo, že vzalo v úvahu veškeré zjištěné skutečnosti a dospělo k závěru, že zamítnutí žádosti nebude zásahem do rodinného a soukromého života, neboť není závislá na výživě či jiné nutné péči poskytované dcerou. V daném případě nejde o zrušení pobytového oprávnění nebo správní vyhoštění, ale o povolení k přechodnému pobytu. Žalobkyně do dne podání žádosti nedisponovala pobytovým oprávněním a žila v zemi původu bez dcery. Neudělení pobytového oprávnění nemůže z povahy věci způsobit nepřiměřený zásah. Žalobkyně je oprávněna požádat o jiný pobytový titul, přičemž zamítnutí žádosti jí nebrání cestovat na území České republiky v rámci bezvízového styku.
21. Žalobkyně napadla rozhodnutí ministerstva odvoláním, v němž uplatnila obdobné námitky jako v podané žalobě. K odvolání přiložila velké množství fotografií pocházejících z dlouhého časového období, na nichž je zachycena v průběhu let s rodinnými příslušníky, zejména s dcerou a vnoučaty, i dalšími osobami. Dále předložila výpisy z účtu žalobkyně vedeného tuzemským peněžním ústavem, doklady o cestách mezi ČR a Ukrajinou a na rodinnou dovolenou s dcerou a její rodinou a konečně též čestná prohlášení dceřina manžela a zejména dcery, v nichž jsou detailně od devadesátých let popsány nelehké životní osudy žalobkyně, jejích dcer, vnuků a vnuček. Dodatečně žalobkyně doložila potvrzení o výplatě starobního důchodu, který v roce 2018 činil 1 571 ukrajinských hřiven měsíčně.
22. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění po shrnutí dosavadního průběhu řízení a relevantní právní úpravy uvedla, že žalobkyně neprokázala, že by byla závislá na výživě či jiné nutné péči poskytované dcerou nebo že by na takové péči byla závislá před vstupem na území ČR. Z předložených dokladů a lékařské zprávy nevyplývá, z jakých objektivních příčin by měla být na péči dcery závislá. Lékařská zpráva uvádí výčet onemocnění, avšak nezmiňuje se o tom, jaká omezení či pomoc žalobkyně v běžném životě potřebuje. O potřebě doložení dokladů prokazujících nutnou péči byla žalobkyně upozorněna ve výzvě k odstranění vad žádosti. Nebyla prokázána ani finanční závislost na dceři. Pokud jde o délku lhůty k doplnění žádosti, má komise za to, že ministerstvo i přes krátkou pětidenní lhůtu vyčkalo více než dva měsíce, nicméně žalobkyně ani v této době nepředložila doklady prokazující závislost žalobkyně na dceři. Takové doklady nepředložila ani s odvoláním.
23. K námitce nepřiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života žalovaná poznamenala, že § 87e zákona o pobytu cizinců neukládá povinnost zkoumat přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života. K aplikaci § 174a zákona o pobytu cizinců může dojít teprve tehdy, pokud na něj některé ustanovení zákona o pobytu cizinců odkazuje. Ministerstvo se však přiměřeností zabývalo a odůvodnilo, proč nebude zamítnutí žalobkyniny žádosti nepřiměřené. Nepřiměřeným zásahem by zpravidla mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu nebo situace, kdy by nepřiměřený zásah představovala již pouhá nutnost vycestování. O takový případ však v této věci nejde. Žalobkyně může požádat o jiný druh pobytového oprávnění.

Splnění procesních podmínek

24. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Posouzení věci

25. Prvními dvěma úzce spolu souvisejícími žalobními body žalobkyně namítá vadu řízení spočívající v tom, že jí ministerstvo stanovilo nepřiměřeně krátkou lhůtu k doplnění její žádosti o lékařskou zprávu a na její následnou žádost o prodloužení lhůty reagovalo opožděně (po více než šesti týdnech).
26. Soud musí žalobkyni zčásti přisvědčit v tom, že pětidenní lhůta stanovená jí k doplnění žádosti o kvalifikovanou lékařskou zprávu dokládající její závislost na nutné péči jiné osoby byla v tomto případě nepřiměřeně krátká. Podle § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, „[n]emá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu [...]“. Délka lhůty je vymezena neurčitým právním pojmem *přiměřenosti*, a správní orgán tak má při stanovení její délky v každé konkrétní věci poměrně široký prostor pro vlastní úvahu. Tento prostor však v žádném případě není zcela neomezený, neboť délka lhůty musí odpovídat okolnostem věci, zejména povaze a náročnosti uložené povinnosti, a nemůže být výsledkem svévole správního orgánu. Účelem dodatečné lhůty k odstranění vad žádosti je totiž vytvořit žadateli dostatečný časový prostor k tomu, aby mohl předložit podání obsahující všechny formální a obsahové náležitosti tak, aby mohl být naplněn účel správního řízení, kterým je řádné meritorní projednání žádosti. Správní orgán nesmí být veden snahou o to, aby stanovením šibeniční lhůty *de facto* zabránil věcnému posouzení žádosti. V daném případě ministerstvo poskytlo žalobkyni k odstranění vad žádosti lhůtu 5 dnů ode dne doručení výzvy. Vzhledem k tomu, že předmětem výzvy byl požadavek na předložení kvalifikované lékařské zprávy o zdravotním stavu žalobkyně obsahující vedle diagnostických údajů též hodnocení schopnosti žalobkyně zajistit si samostatně vlastní životní potřeby, nelze stanovenou lhůtu v délce pěti dnů hodnotit jako přiměřenou. Je totiž obecně známou skutečností, že i v případě občanů ČR vyžaduje objednání a provedení odborného lékařského vyšetření zpravidla delší čas, alespoň v řádu několika týdnů. To platí v daném případě tím spíše, že žalobkyně jako cizinka v době podání žádosti nebyla v ČR u žádného praktického lékaře registrována a podání odborně podložené lékařské zprávy by pravděpodobně vyžadovalo i vyšetření více odbornými lékaři. Na tom nic nemění skutečnost, že v řízení o žádosti je to primárně žadatel, kdo je povinen obstarat a správnímu orgánu předložit všechny náležitosti žádosti a další nezbytné podklady, a to již při podání žádosti. Je zjevné, že lhůta k odstranění vad žádosti byla stanovena v natolik krátké délce, že ji prakticky nebylo možné splnit. Soud proto souhlasí se žalobkyní v tom, že ministerstvo při stanovení lhůty k doplnění náležitostí žádosti pochybilo. Z uvedeného zároveň plyne i to, že se žalobkyně zcela důvodně domáhala prodloužení nepřiměřeně krátké lhůty a bylo povinností ministerstva se i s touto žádostí vypořádat bez zbytečných průtahů (§ 6 odst. 1 správního řádu). I v tomto případě má soud za to, že ministerstvo své povinnosti nedostalo, neboť žádost o prodloužení lhůty byla podána dne 28. 1. 2019 a ministerstvo na ni zareagovalo až přípisem ze dne 13. 3. 2019, tedy po uplynutí více než šesti týdnů. S ohledem na skutečnost, že rozhodnutí o žádosti o prodloužení lhůty nepředstavuje

skutkově ani právně složitý úkon, dospěl soud k závěru, že došlo k porušení zásady rychlosti řízení.

27. Vada řízení však může být důvodem zrušení napadeného rozhodnutí pouze za podmínky, že mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. V projednávané věci žalobkyně podala žádost o povolení k přechodnému pobytu dne 2. 1. 2019 a hned přípisem ze dne 21. 1. 2019 byla vyzvána k odstranění vad žádosti. Od tohoto okamžiku jí tedy muselo být zřejmé, že žádost je neúplná a je třeba ji doplnit o doklady prokazující její závislost na dceři. Pro posouzení důvodnosti obou žalobních bodů týkajících se nedostatků procesního postupu ministerstva je ale klíčová skutečnost, že ve věci samé rozhodlo ministerstvo až dne 3. 9. 2019. Žalobkyně měla možnost až do tohoto dne dodatečně doložit k žádosti jakékoliv náležitosti či podklady podstatné pro posouzení věci. Uplynutí lhůty stanovené výzvou k odstranění vad žádosti podle § 45 odst. 2 správního řádu totiž není spojeno s koncentračními účinky, a žalobkyně tedy mohla požadovanou lékařskou zprávu případně i jakékoliv jiné podklady předložit i po jejím uplynutí prakticky až do okamžiku vydání rozhodnutí ministerstva a při splnění podmínek stanovených v § 82 odst. 4 první věty správního řádu i v průběhu odvolacího řízení. Ministerstvo tak svým postupem v řízení, v němž rozhodlo o žádosti žalobkyně až po 9 měsících od podání žádosti, *de facto* vytvořilo žalobkyni více než dodatečný časový prostor k tomu, aby mohla splnit povinnost, která jí byla uložena. Žalobkyni proto ve výsledku nebylo znemožněno, aby plně dostala svým procesním povinností, které jí byly uloženy výzvou k odstranění vad žádosti. Měla více než osm měsíců, aby vyhověla požadavku ministerstva tak, že by si obstarala a předložila kvalifikovanou lékařskou zprávu dokládající její závislost na dceři. Je třeba zdůraznit, že správní řízení zahajované na návrh předpokládá aktivitu žadatele spočívající primárně v předložení zákonem nebo správním orgánem požadovaných podkladů. Je to žadatel, kdo se domáhá rozhodnutí správního orgánu týkající se zpravidla jeho veřejných subjektivních práv, a je tedy na něm, aby poskytl správnímu orgánu potřebnou součinnost.
28. Jako důvodnou nelze hodnotit související argumentaci žalobkyně, podle níž byla vystavena nejistotě, zda a o jak dlouhou dobu jí bude prodloužena lhůta předložení lékařské zprávy. Ačkoliv skutečně do doby, kdy jí byl doručen přípis o nevyhovění žádosti o prodloužení lhůty, nemohla žalobkyně předvídat postup ministerstva, nic jí nebránilo v tom, aby lékařské zprávy či jiné důkazy týkající se jejího zdravotního stavu předložila či navrhla kdykoliv později, a to nejméně do doby vydání prvostupňového rozhodnutí. I pokud jde o dílčí námitku týkající se údajného porušení vlastní správní praxe ministerstvem, pokud jde o stanovení lhůty v obdobných případech, platí, že skutečná doba poskytnutá žalobkyni k doplnění žádosti byla více než dostatečná, jak již bylo uvedeno. Ani případný rozpor se správní praxí zavedenou ministerstvem by tedy v daném případě nemohl mít žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
29. Soud proto shledal oba žalobní body týkající se procesního postupu ministerstva nedůvodnými.
30. Třetím žalobním bodem žalobkyně namítla nesprávné hodnocení skutečností plynoucích z lékařské zprávy (potvrzení) dne 7. 2. 2019 vydané lékařem Centra první lékařské hygienické pomoci města Oleksandrija. Tvrdí, že je na závislá na péči dcery žijící v ČR, která má státní občanství ČR.

31. Žalobkyně žádala o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87b zákona o pobytu cizinců za účelem „sloučení s dcerou“. Podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platilo, že ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3.
32. Podle § 87b odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců je žadatel povinen k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu předložit *„doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie.“*
33. Žalobkyně se dovolávala toho, že je rodinným příslušníkem občana EU (matkou dcery, která je státní občankou ČR) ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Je však třeba zdůraznit, že uvedené ustanovení nemíří na jakéhokoliv cizince, ale pouze na osoby, které jsou z objektivních, např. zdravotních důvodů reálně závislé (z hlediska výživy či jiné nutné péče) na jiné osobě. Podle uvedeného ustanovení platilo, že pro účely tohoto zákona se rozumí rodinným příslušníkem občana Evropské unie jeho *„potomek nebo předeek anebo potomek nebo předeek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.“*
34. Ze znění posledně citovaného ustanovení vyplývá, že kladné posouzení žádosti cizince vyžaduje, aby se jednalo o 1) potomka nebo předka občana EU, anebo potomka nebo předka manžela občana EU, a zároveň 2) aby byl tento cizinec z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU či jeho manželem nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ČR.
35. Mezi účastníky řízení není sporu, že žalobkyně splňuje první podmínku citovaného ustanovení, neboť prokázala, že je předkem (matkou) občanky České republiky. Avšak panuje spor o to, zda žalobkyně doložila doklad prokazující splnění druhé podmínky, tedy že je na dceři závislá ve smyslu citovaného ustanovení.
36. Výkladem ustanovení § 15 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců v souvislosti s unijní úpravou a judikaturou Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“) se zdejší soud v obdobné věci rozsáhle zabýval např. v rozsudku ze dne 9. 11. 2021, č. j. 54 A 86/2018-36, na jehož odůvodnění (zejm. body 37 až 52) lze odkázat. Soud uvedl, že dané ustanovení zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat v souladu (byť na základě nepřímého účinku) s unijním právem, zejména čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „pobytová směrnice“). Podle judikatury SDEU, na niž soud tehdy odkázal, platí, že *„aby bylo možné nahlížet na rodinného příslušníka jako na osobu ‚vyživovanou‘ občanem EU ve smyslu čl. 2 bodu 2 pobytové směrnice, musí být prokázána existence skutečné závislosti. Tato závislost je výsledkem faktické situace, která se vyznačuje okolností, že materiální podpora rodinného příslušníka je zajištěna občanem Unie (viz rozsudky Jia, body 35 a 42, nebo Reyes, body 20 a 21). Za účelem určení existence takové závislosti musí hostitelský členský stát posoudit, zda s ohledem na svou hospodářskou a sociální situaci není rodinný příslušník schopen uspokojovat své základní potřeby*

(viz rozsudky Jia, bod 37, nebo Reyes, bod 22). Naproti tomu není nutné zjišťovat důvody této závislosti, a tedy využívání této podpory (viz rozsudky Jia, 36, nebo Reyes, 23).“ Soud pak shrnul, že „[s]tav závislosti je třeba chápat jako faktickou situaci, přičemž je třeba posoudit, zda s ohledem na svou hospodářskou a sociální situaci není rodinný příslušník schopen uspokojovat své základní potřeby. Důvody této závislosti (vyživovanosti) nejsou rozhodné“ a že „pro prokázání stavu závislosti není nezbytné, aby byl žadatel odkázán na péči ve všech oblastech svého života (takový požadavek z pobytové směrnice ani judikatury Soudního dvora nevyplývá). Rozhodující není ani počet jeho omezení, ale zejména to, zda tato omezení žadateli fakticky brání v obstarání svých základních potřeb, přičemž tyto potřeby nelze definovat úzce ve výše zmíněném smyslu zákona o sociálních službách, ale spíše obecněji jako potřebu zajistit si stravu, bydlení, lékařskou péči apod.“

37. Pro posouzení věci je podstatné, zda žalobkyně prokázala stav závislosti na dceři, neboť je to žadatel o přechodný pobyt, kdo je povinen prokázat, že splňuje podmínky (včetně aspoň jedné z alternativ) § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně se v této souvislosti dovolává potvrzení (lékařské zprávy) lékaře Centra první lékařské hygienické pomoci města Oleksandrija, dle níž trpí chorobami uvedenými v jejím obsahu, zejména ischemickou chorobou srdeční. Soud se však ztotožňuje se správnými orgány v závěru, že uvedená zpráva, resp. v ní uvedená zdravotní postižení ještě bez dalšího nezakládají stav závislosti žalobkyně na její dceři žijící v České republice. Ostatně v této zprávě je výslovně uvedeno, že žalobkyně byla léčena v Oleksandriji ambulantně, tedy bez nutnosti nějakého typu dlouhodobé péče ve zdravotnickém zařízení, a zároveň žalobkyně ani netvrdila, že v době přítomnosti na Ukrajině byla ze zdravotních důvodů závislá na péči jiné osoby. Naopak uváděla, že na Ukrajině nemá žádné žijící příbuzné, z čehož lze dovodit, že tedy zřejmě byla schopna uspokojovat své potřeby samostatně. Pochybnosti o namítané závažnosti zdravotního stavu navíc vyvolává skutečnost, že žalobkyně i dle vlastních tvrzení a tvrzení uvedených v čestném prohlášení její dcery opakovaně cestovala před vydáním napadeného rozhodnutí mezi Ukrajinou a Českou republikou na základě podmínek bezvízového styku (biometrický pas, pobyt maximálně na dobu 90 dnů v jakémkoliv období 180 dnů). Bylo tomu tak například v době, kdy byla v místě pobytu dcery vykonána pobytová kontrola, tj. dne 21. 1. 2019. Stěží si lze představit, že by takovou zátěž žalobkyně zvládala, pokud by byla z hlediska zdravotního závislá na péči jiné osoby.
38. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že zákon o pobytu cizinců neukládá povinnost prokázat zdravotní stav jako takový, ale existenci závislosti na péči třetích osob. Proto nemusí být jediným důkazem o závislosti lékařská zpráva či posudek, ale závěr o závislosti může osvědčit výslech žadatele či svědků, pobytová kontrola nebo jakékoliv jiné důkazní prostředky. To však nic nemění na tom, že důkazní břemeno nesla žalobkyně. V projednávané věci byla správním orgánům v průběhu prvostupňového a odvolacího řízení předložena celá sada listinných důkazů, z nichž však ani v souhrnu podstatná závislost žalobkyně na péči dcery ze zdravotních důvodů nevyplývá. Pokud jde o fotografické snímky žalobkyně a jejích rodinných příslušníků, ty dokládají pouze to, že se žalobkyně s rodinnými příslušníky setkávala a zjevně s nimi měla úzké rodinné vazby, žádný z nich však nezachycuje žalobkyni v situaci, z níž by se dalo dovodit, že je žalobkyně závislá na péči jiné osoby. To samé platí analogicky i o dokladech o cestách žalobkyně mezi ČR a Ukrajinou a na rodinnou dovolenou, které tvrzení žalobkyně o vážném zdravotním stavu spíše vyvracejí, než potvrzují. Pokud jde o čestná prohlášení dcery žalobkyně a jejího manžela předložená společně s odvoláním proti rozhodnutí

ministerstva, ty (zejména prohlášení dcery žalobkyně) potvrzují nelehký životní úděl, jímž žalobkyně spolu s dcerami a vnoučaty po smrti manžela v devadesátých letech minulého století procházela. Nicméně ani tyto listiny nepotvrzují, že by si žalobkyně nebyla schopna sama zajistit plnění esenciálních životních potřeb. Spíše jde o skutečnosti potvrzující velmi úzký vztah mezi matkou a dcerou vycházející z jejich životních prožitků a snahu dcery zajistit žalobkyni důstojné stáří. Soud nepochybně, že lidsky je tato snaha dcery žalobkyně zcela pochopitelná a legitimní, nicméně ke splnění zákonem daných podmínek pro získání přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU dle § 15 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců tyto okolnosti ani ve světle výkladu SDEU nedostačují.

39. Pokud jde o otázku možné finanční závislosti žalobkyně na její dceři, již se žalobkyně dotkla v odvolání podaném proti prvostupňovému rozhodnutí ministerstva, přičemž žalovaná (a předtím ani ministerstvo) tuto argumentaci neshledala důvodnou, lze uvést toliko to, že žalobkyně v podané žalobě závěry žalované týkající se této otázky ani zmínkou nepochybnila. Za této situace tedy soudu nepřísluší, aby závěry správních orgánů jakkoliv hodnotil, neboť by tím vybočil z mezí soudního přezkumu daného rozsahem uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). To samé pak platí i o způsobu, jakým se ministerstvo vypořádalo s návrhem na provedení výslechů dcery žalobkyně, jejího manžela a tchyně, dvou vnuček žalobkyně (zřejmě dcer zemřelé dcery žalobkyně) a jedné rodinné známé. Byť odpověď na tyto návrhy uvedená v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí ministerstva jeví na první pohled podstatné deficity, neprovedení těchto důkazů nebylo v žalobě (a pohříchu ani v odvolání) namítáno, a proto není soud oprávněn se touto otázkou v rámci přezkumu zabývat.
40. Soud proto shrnuje, že stejně jako správní orgány dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Namítá-li žalobkyně v této souvislosti znovu, že jí nebylo umožněno unést důkazní břemeno v důsledku nesprávného postupu ministerstva při stanovení lhůty k doplnění žádosti a při vyřizování její žádosti o prodloužení této lhůty, odkazuje soud na závěry, jež uvedl shora ve vztahu k prvním dvěma žalobními body (viz body 26 až 28 tohoto rozsudku). Žalobní bod je nedůvodný.
41. Posledním žalobním bodem žalobkyně namítá nesprávné posouzení přiměřenosti následků zamítnutí žádosti do jejího soukromého a rodinného života. Soud tuto námitku shledal důvodnou.
42. Názor správních orgánů, že v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti z důvodu podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zákon neukládá správním orgánům povinnost posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, je sice správný. Avšak i v případech, kdy zákon o pobytu cizinců nestanoví výslovně povinnost provést posouzení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, správní orgány takovou povinnost s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“) mají tehdy, pokud cizinec vznese konkrétní námitku nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého či rodinného života a zároveň jím tvrzená nepřiměřenost není již na první pohled nemyslitelná či jen zdánlivá (viz např. rozsudek NSS ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31).
43. V této souvislosti soud také odkazuje na rozsudek NSS ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 83/2015-31, z něž plyne, že byť zákon výslovně nevyžaduje posuzovat dopad do rodinného a soukromého života při zamítnutí žádosti o přechodný pobyt podle § 87e odst.

1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tato povinnost vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy (shodně též např. rozsudky NSS ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29, č. 3536/2017 Sb. NSS, ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35, nebo ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, body 11 až 15). Ve všech uvedených rozsudcích zamítly správní orgány žádost o povolení k přechodnému pobytu pro nesplnění podmínky podle § 15a zákona o pobytu cizinců, tedy z obdobného důvodu jako v případě žalobkyně.

44. Žalobkyně v odvolání namítla, že by případný návrat do země původu znamenal nepřiměřený zásah do jejího osobního života, neboť tam nemá nejbližší rodinné příslušníky. Žila společně s vnučkami, o které se již nadále nemůže starat, a tudíž ona i vnučky potřebují péči dcery. Zamítnutí žádosti je nepřiměřeným zásahem i z toho důvodu, že prostředky na živobytí jí z velké části obstarává právě její dcera, s níž se chce sloučit. Obě vnučky navíc již studují v České republice, a proto by jí v případě zamítnutí žádosti na Ukrajině již nezůstaly ani ony, což by mělo silně negativní následky na její život. Obdobná tvrzení žalobkyně uváděla již před vydáním prvostupňového rozhodnutí ministerstva. V podání ze dne 20. 3. 2019 poukázala na svůj vysoký věk (67 let v době vydání napadeného rozhodnutí), psychickou zátěž spojenou s úmrtím manžela a dcery, zátěž spojenou s péčí o vnučky po zemřelé dceři, potřebu rodinného zázemí, sociálního kontaktu, přiměřeného finančního a materiálního zázemí apod.
45. Žalovaná však na komplexní vypořádání této námítky rezignovala a spokojila se jen s paušalizujícím hodnocením situace žalobkyně, jež nebere v úvahu konkrétní okolnosti tohoto případu. V podstatě se totiž omezila na konstatování, že se ministerstvo s otázkou přiměřenosti rozhodnutí vypořádalo, neboť uvedlo, že žalobkyně může požádat o jiný typ pobytového oprávnění a nadále může na území České republiky cestovat na základě bezvízového styku. S odkazem na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, doplnila pouze to, že nepřiměřeným zásahem by mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, případně situace, v nichž by nepřiměřeným zásahem bylo již samotné vycestování.
46. Dle soudu takové odůvodnění nesplňuje požadavky standardně kladené na přezkoumatelnost vypořádání odvolacích námitek, neboť nijak na žalobkyniny námítky neodpovídá a nevysvětluje, proč je považuje za liché, mylné či vyvrácené. Jestliže žalovaná (a před ní ani ministerstvo) nezpochybnila okolnosti týkající se životního příběhu žalobkyně a její rodinné situace plynoucí v první řadě z jejího podání ze dne 20. 3. 2019, ale i z čestných prohlášení její dcery a jejího manžela, bylo její povinností se těmito okolnostmi, stejně jako ostatními relevantními skutečnostmi, zabývat i v rámci posouzení přiměřenosti zamítnutí žádosti. Byť totiž žalobkyně (zejména v důsledku svojí důkazní pasivity) neprokázala svoji závislost na dceři ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neznamená to, že zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně nahlížený z hlediska čl. 8 Úmluvy je přiměřený. Životní situace žalobkyně je dle názoru soudu natolik vážná a nepříznivá, že bylo třeba i při odhlédnutí od aktuální situace na Ukrajině vážit, nakolik je v jejím pokročilém věku a při zohlednění zdravotního stavu legitimní a spravedlivé po ní požadovat, aby setrvala v dané situaci sama na Ukrajině bez možnosti trvalého kontaktu s dalšími členy rodiny, případně aby vyčkávala s podáním nové žádosti do té doby, než se její osobní poměry a zdravotní stav zhorší natolik, že již nebude schopna se sama o sebe postarat. Hodnocení žalované však postrádá jakékoliv (byť i jen implicitní) úvahy a hodnocení konkrétní životní situace žalobkyně.

47. V této souvislosti je třeba také poznamenat, že ministerstvo, s jehož hodnocením přiměřenosti se žalovaná ztotožnila, uvedlo, že se touto otázkou zabývalo z hlediska čl. 28 odst. 1 pobytové směrnice. Tento článek pobytové směrnice se však týká posouzení přiměřenosti v případě vyhoštění na základě výhrady veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. V posuzované věci však tyto výhrady nebyly aplikovány, odkaz ministerstva (nesprávně aprobovaný žalovanou) tedy zjevně míří zcela mimo předmět řízení. I tak lze ale uvést, že hodnocení obsažené v prvostupňovém rozhodnutí ministerstva je založené na úvaze, že žalobkyně dosud nedisponovala žádným pobytovým oprávněním, a jelikož neprokázala, že je rodinným příslušníkem občana EU, nedošlo k nepřiměřenému zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Jakékoliv bližší hodnocení konkrétní situace žalobkyně však chybí. Nemůže obstát ani názor ministerstva, že žalobkyně je oprávněna požádat o jiný typ pobytového oprávnění. Není totiž zřejmé, jaký konkrétní typ pobytového oprávnění mělo ministerstvo na mysli a zda by žalobkyně skutečně mohla podmínky pro jeho udělení splnit, na což ostatně žalobkyně důvodně poukázala.
48. Pokud jde o odkaz žalované na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, ten je v daném případě nepřipadný, neboť jde o věc žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a závěry NSS se tedy týkají relevantních ustanovení zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nikoliv zákona o pobytu cizinců.
49. Soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozsahu posouzení přiměřenosti zamítnutí žádosti nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

50. Soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vrátil věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaná se v dalším řízení zejména vypořádá s námitkou týkající se přiměřenosti napadeného rozhodnutí, přičemž komplexně posoudí všechny zjištěné a nezpochybněné skutečnosti a okolnosti, jež se týkají životní situace žalobkyně. V této souvislosti však bude třeba, aby žalovaná navíc přihlédla i k aktuální válečné a humanitární situaci panující na Ukrajině, jež může mít na hodnocení přiměřenosti podstatný vliv. Pouze z důvodu vyloučení pochybností soud dodává, že podle čl. II odst. 1 zákona č. 176/2019 Sb. se řízení podle zákona o pobytu cizinců zahájené přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 176/2019 Sb. (tj. do 30. 7. 2019) a do tohoto dne pravomocně neskončené dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 7. 2019.
51. Soud neprováděl žalobkyní navržené důkazy, neboť jde z části o listiny, které jsou součástí správního spisu (čestné prohlášení žalobkyně), jehož obsahem se dokazování neprovádí, a zčásti o důkazy, které nejsou pro posouzení věci relevantní (výzvy ministerstva vydané v jiných věcech). Pro nadbytečnost neprovedl soud důkaz ani lékařskou zprávou MUDr. Hruškové ze dne 23. 10. 2019, neboť skutkový stav byl dostatečně zjištěn z listin, které jsou součástí správního spisu. Soud pouze poznamenává, že dle jeho názoru by ani tato zpráva nemohla prokázat závislost žalobkyně na péči její dcery (či jakékoliv jiné osoby), neboť se v ní uvádí toliko to, že „je nutné zajistit stálé léčení a sledování zdravotního stavu ve spolupráci s rodinou či jiným pečovatelem.“
52. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyni, která byla ve

věci úspěšná, přiznal soud náhradu nákladů řízení v celkové výši 16 342 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, soudního poplatku za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč a nákladů souvisejících se zastoupením advokátem ve výši 12 342 Kč. Náklady zastoupení tvoří odměna advokáta za tři úkony právní služby po 3 100 Kč, tj. celkem 9 300 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby včetně návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, sepsání repliky) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a tři paušální náhrady hotových výdajů v celkové výši 900 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce žalobkyně byl v době uskutečnění úkonů právní služby plátcem daně z přidané hodnoty, a proto žalobkyni náleží i náhrada této daně ve výši 2 142 Kč. Náhradu nákladů řízení uložil soud žalované zaplatit žalobkyni ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.), nikoliv však k rukám jejího dřívějšího zástupce, ale přímo žalobkyni, neboť právní zastoupení bylo dne 16. 1. 2020 ukončeno.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. července 2022

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu